

3. september 2008

Det siger FOAs medlemmer om vold på arbejdspladsen

Dette papir indeholder resultater af en spørgeskemaundersøgelse blandt FOAs medlemmer om bl.a. vold og trusler på arbejdspladsen. Undersøgelsen blev gennemført i perioden d. 30. januar til d. 10. februar 2008. 3.054 medlemmer blev, via e-mail, inviteret til at deltage i undersøgelsen. 2.154 medlemmer svarende, hvilket giver en svarprocent på 72.

Hovedkonklusionerne er:

- Hvert 3. FOA-medlem blev sidste år udsat for vold, truende adfærd eller trusler. Hvert 4. medlem blev udsat for fysisk vold (slag, spark, skub, bid, spyt eller kast med genstande).
- Især ansatte i psykiatrien og på plejehjem udsættes for vold, truende adfærd og trusler
- I ni ud af ti tilfælde er det patienter, klienter eller beboere, der udøver volden.
- 7% af ofre har anmeldt de voldelige episoder til politiet.
- 8% af ofre har været sygemeldt som følge af vold.
- 7% af ofre har forladt deres job som følge af vold.
- Knap 4 ud af 10 medlemmer har en politik om vold på deres arbejdsplads.

Hvert 3. medlem er udsat for vold eller trusler

729 medlemmer angiver i undersøgelsen, at de i løbet af det seneste år har været udsat for vold, truende adfærd eller trusler, mens de var på arbejde. Det svarer til 34% af de adspurgte.

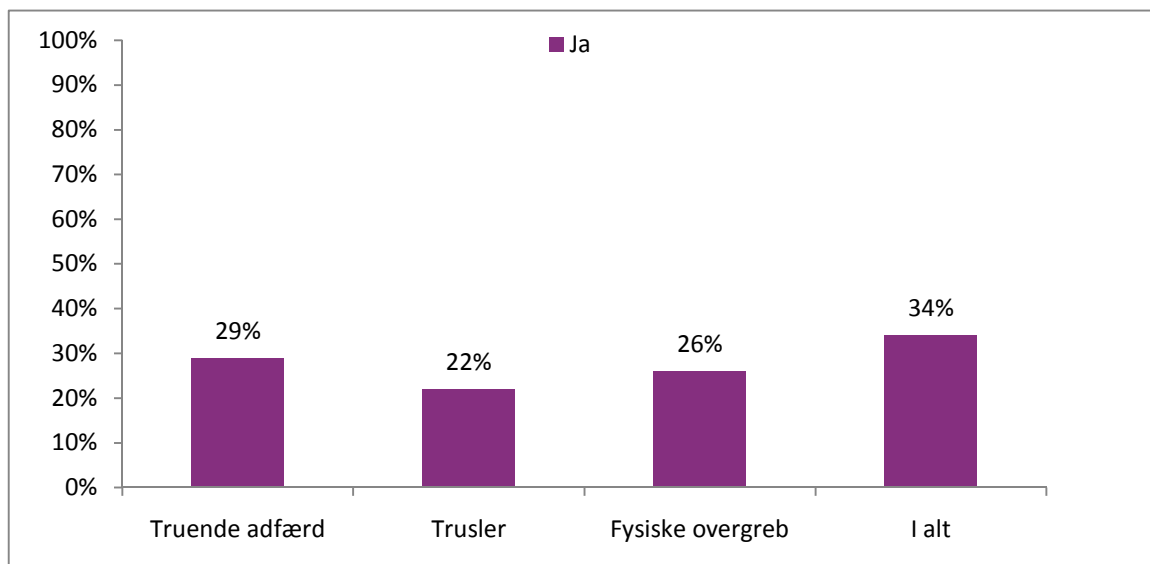
Tabel 1. Har du indenfor de seneste 12 måneder personligt været udsat for vold, truende adfærd eller trusler på din nuværende eller tidligere arbejdsplads?

	Ja	Nej	I alt
I alt	34%	66%	100%

Antal besvarelser: 2.034

29% af medlemmerne har været udsat for truende adfærd, 22% for trusler, mens 26% har været udsat for fysiske overgreb (slag, spark, skub, bid, spyt eller kast med genstande).

Figur 1. Hvis du kigger tilbage på de seneste 12 måneder: Har du i dit arbejde været udsat for:

Antal besvarelser: 2.140

Halvdelen af medlemmerne angiver desuden, at en eller flere af deres kolleger sidste år var udsat for vold, truende adfærd eller trusler, mens de var på arbejde.

Tabel 2. Hvis du kigger tilbage på de seneste 12 måneder; Har en eller flere af dine kollegaer været udsat for vold, truende adfærd eller trusler, mens de var på arbejde?

	Ja	Nej	Ved ikke	I alt
I alt	50%	34%	16%	100%

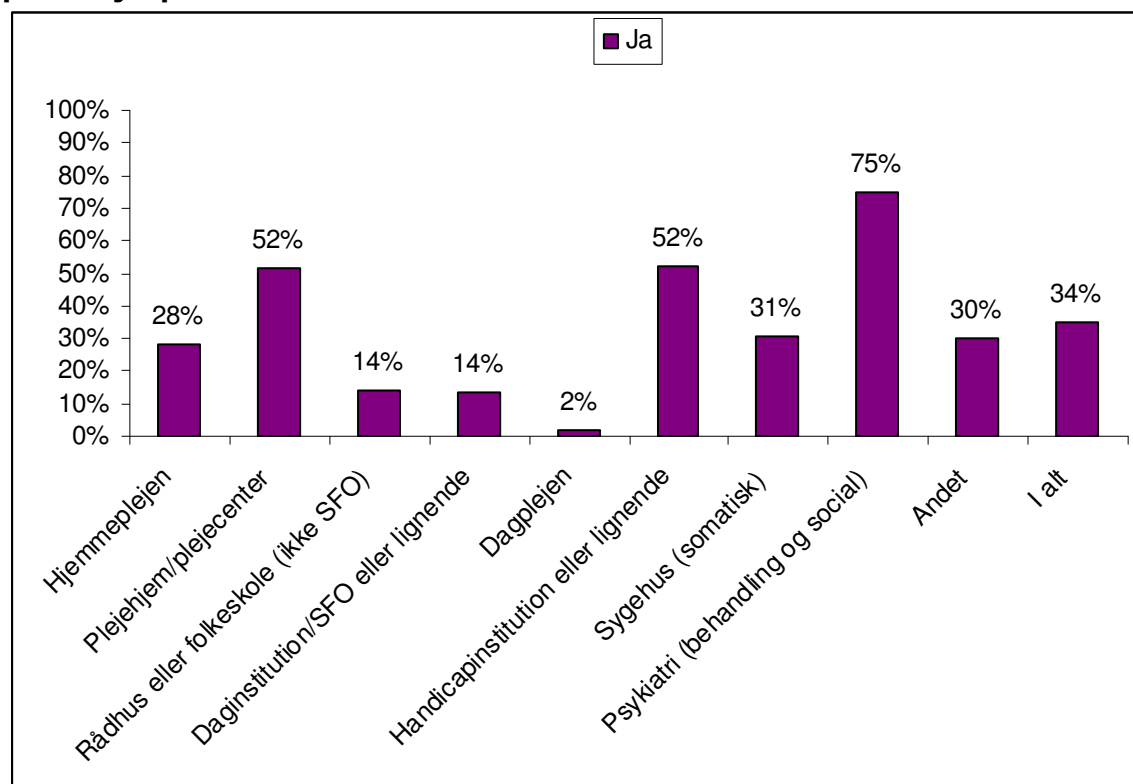
Antal besvarelser: 2.135

Ansatte i psykiatri og på plejehjem er særligt udsatte

Især medlemmer, der arbejder med psykiske syge, udsættes for vold, truende adfærd eller trusler. 3 ud af 4 medlemmer, der arbejder i psykiatrien (behandlings- eller socialpsykiatrien) var sidste år udsat for vold, truende adfærd eller trusler.

Men også andre personalegrupper er udsatte. Over halvdelen af de medlemmer, der arbejder på plejehjem, har oplevet vold, truende adfærd eller trusler det seneste år.

Figur 2. Har du indenfor de seneste 12 måneder personligt været udsat for vold, truende adfærd eller trusler på din nuværende eller tidligere arbejdsplads? Fordelt på arbejdsplads.

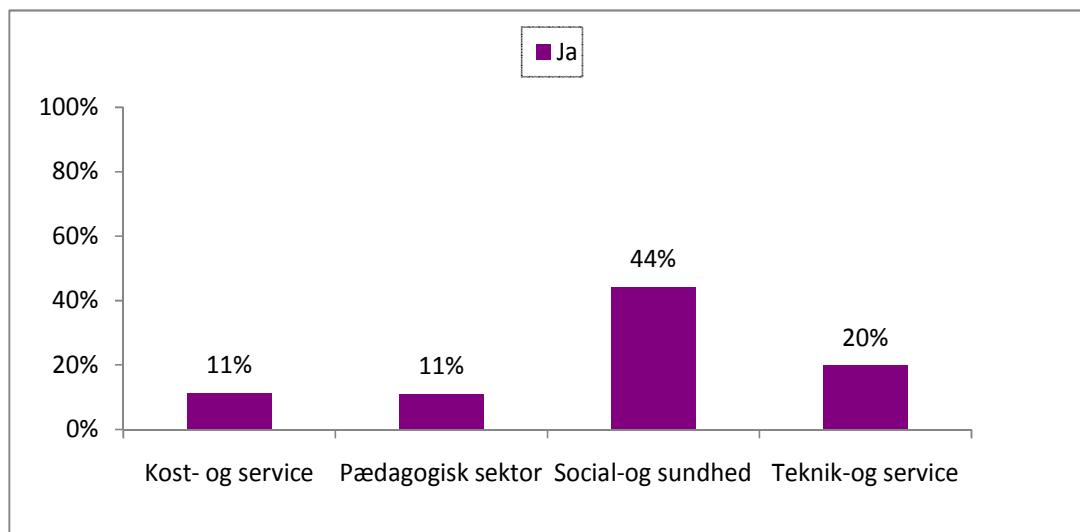

Antal besvarelser: 2.034

Det er derfor heller ikke overraskende, at det er medlemmer i FOAs social- og sundhedssektor, der er mest berørt af vold og trusler. 44% af medlemmerne i denne sektor var sidste år udsat for vold, truende adfærd eller trusler i deres arbejde.

Til sammenligning har 1 ud af 5 i FOAs teknik- og servicesektor været udsat for vold og trusler på et år. Og blandt medlemmerne i Kost og servicesektoren og Pædagogisk sektor oplevede hvert 10. medlem vold eller trusler sidste år.

Figur 3. Har du indenfor de seneste 12 måneder personligt været udsat for vold, truende adfærd eller trusler på din nuværende eller tidligere arbejdsplads? Fordelt på sektor.

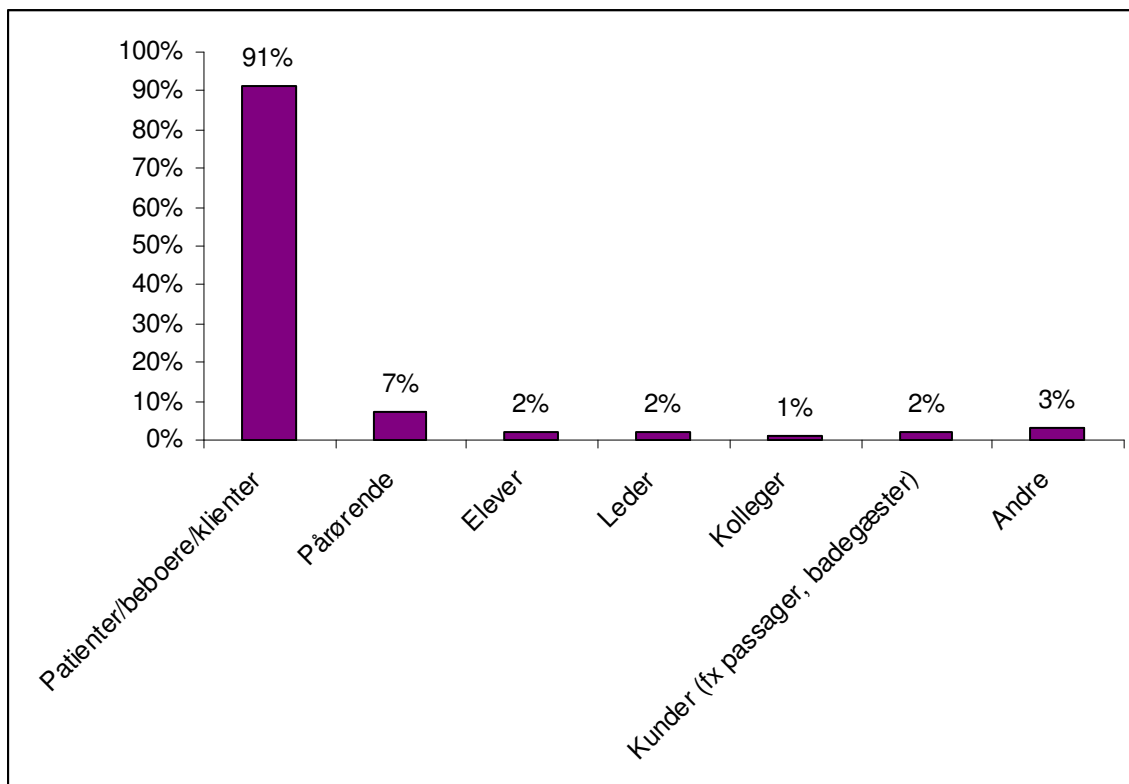

Antal besvarelser: 2.146

Patienter og beboere udøver volden

I ni ud af ti tilfælde, hvor vold finder sted, er det de mennesker, der skal drages omsorg for, der udøver volden. I 7% af tilfældene er det de pårørende, der er voldelige eller truende over for personalet.

Figur 4. Hvem udsatte dig for vold, truende adfærd eller trusler, mens du var på arbejde? (sæt evt. flere kryds)

Antal besvarelser: 725

Ikke alle voldelige episoder fortælles til lederen

De medlemmer, der har været udsat for vold, truende adfærd eller trusler, har i gennemsnit oplevet 9 voldelige episoder. Det er dog langt fra alle episoder, som de fortæller deres leder om. Medlemmerne har i snit fortalt deres leder om 5 ud af de 9 voldelige episoder¹.

85% af ofrene har dog på et eller andet tidspunkt fortalt deres leder om en voldelig episode.

Tablet 3. Antal voldelige episoder og antal gange voldelige episoder er fortalt til leder

	I alt
Antal gange udsat for vold, truende adfærd eller trusler (gennemsnit)	9 gange
Antal gange voldelige episoder er fortalt til leder (gennemsnit)	5 gange

Antal besvarelser: 556

¹ I beregningen er der set bort fra svar, der angiver, at de har været udsat for trusler eller vold mere end 100 gange. Der er tale om få besvarelser, der adskiller sig markant fra de øvrige besvarelser.

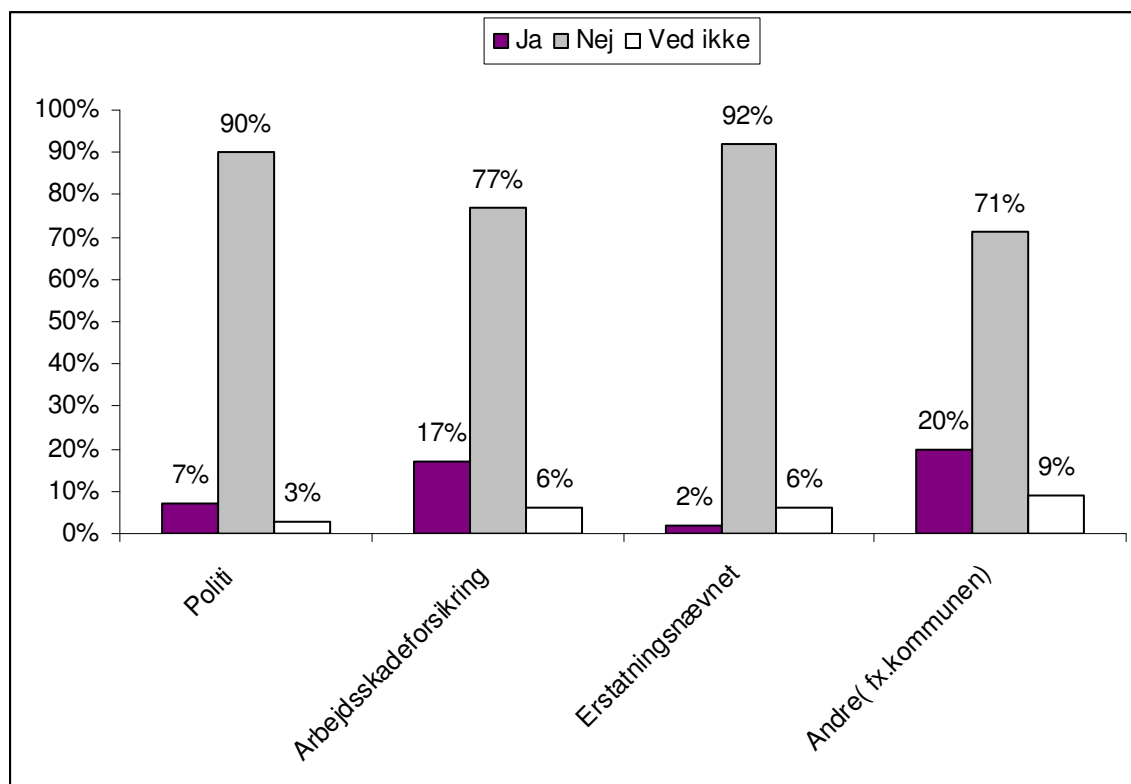
7% anmelder volden til politiet

De færreste ofre går dog videre end til deres leder med en anmeldelse. De anmelder hverken volden til politi, arbejdsskadestyrelsen, erstatningsnævn eller andre.

Kun 7% af dem, der har været udsat for vold, truende adfærd eller trusler, har anmeldt hændelsen til politiet.

1 ud af 5 har derimod anmeldt episoden til "Andre". Det dækker især over interne indberetningssystemer på arbejdspladsen og i kommunen.

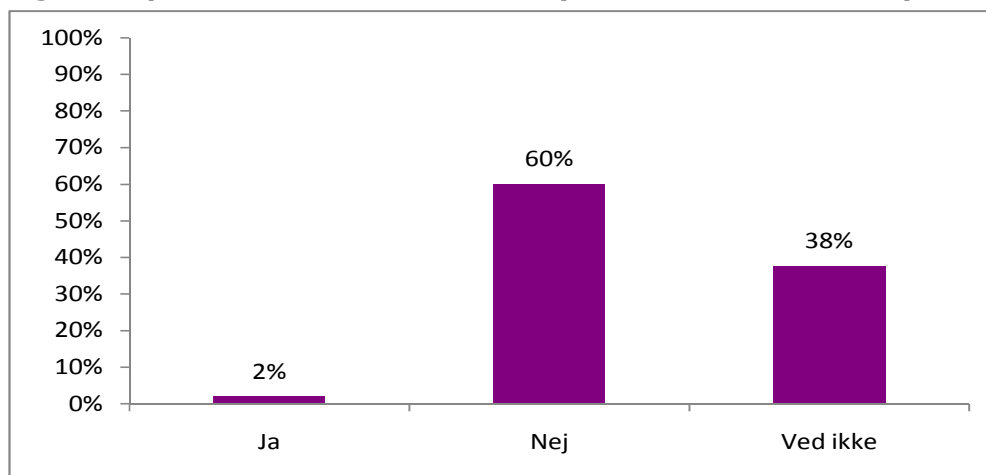
Figur 5. Blev de(n) episode(r), hvor du blev udsat for vold, truende adfærd eller trusler anmeldt til:

Antal besvarelser: 556

Enkelte arbejdspladser har regler for, at nogle typer af vold ikke må anmeldes til politiet. Det kan f.eks. være, hvis de ønsker at beskytte den, der udøver volden. Kun 2% af medlemmerne i undersøgelsen har imidlertid kendskab til sådanne regler på deres arbejdsplads. 38% af medlemmerne ved ikke, om deres arbejdsplads har de regler.

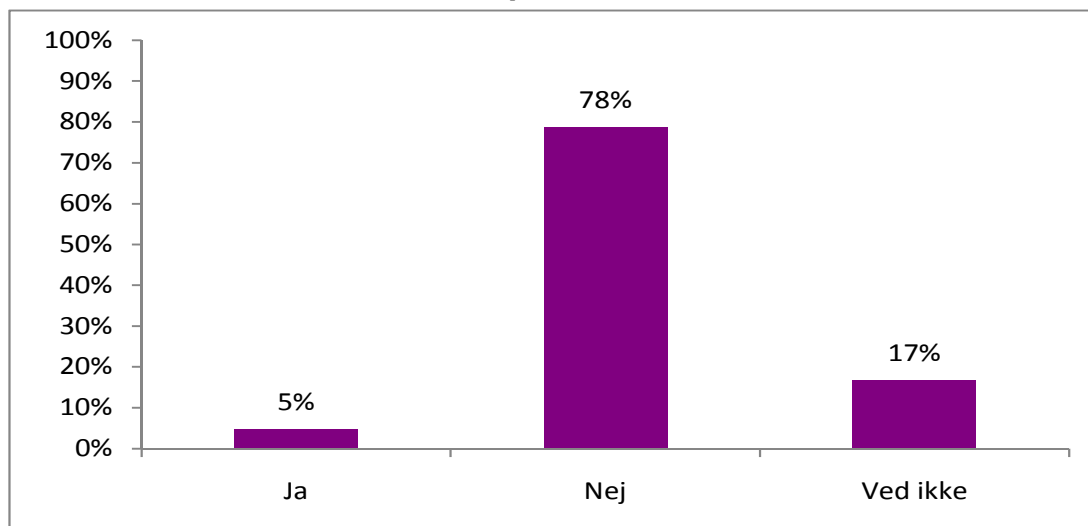
Figur 6. Er der på din arbejdsplads en regel om, at nogle typer af vold (fx. vold begået af patienter/klienter/beboere) ikke må anmeldes til politiet?

Antal besvarelser: 2.135

Tilsvarende er der på nogle arbejdspladser en holdning om, at man ikke anmelder vold eller trusler. 5% af medlemmerne mener, at en sådan holdning eksisterer på deres arbejdsplads.

Figur 7. Er der på din arbejdsplads en holdning blandt medarbejdere og ledelse om, at vold ikke skal anmeldes til politiet?

Antal besvarelser: 1.283

8% af ofre har været sygemeldt som følge af vold

Hvert 12. offer – svarende til 8%- har inden for det seneste år sygemeldt sig pga. vold, truende adfærd eller trusler.

Tabel 4. Har du inden for de seneste 12 måneder været sygemeldt pga. vold, truende adfærd eller trusler på din arbejdsplads?

	Ja	Nej	I alt
I alt	8%	92%	100%

Antal besvarelser: 718

7% af ofre udsiftede sidste år deres arbejde efter en voldelig episode.

Tabel 5. Har du inden for de seneste 12 måneder forladt eller skiftet job/arbejdsfunktion som følge af vold, truende adfærd eller trusler på din arbejdsplads.

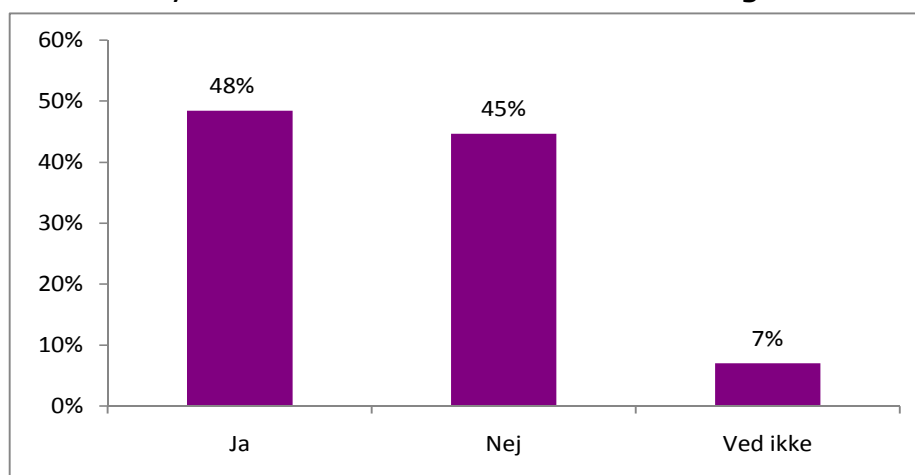
	Ja	Nej	I alt
I alt	7%	93%	100%

Antal besvarelser: 708

Knap 4 ud af 10 medlemmer har en politik om vold på deres arbejdsplads.

Blandt FOAs medlemmer er omtrent hver anden blevet instrueret i, hvad de skal gøre i situationer med vold eller trusler.

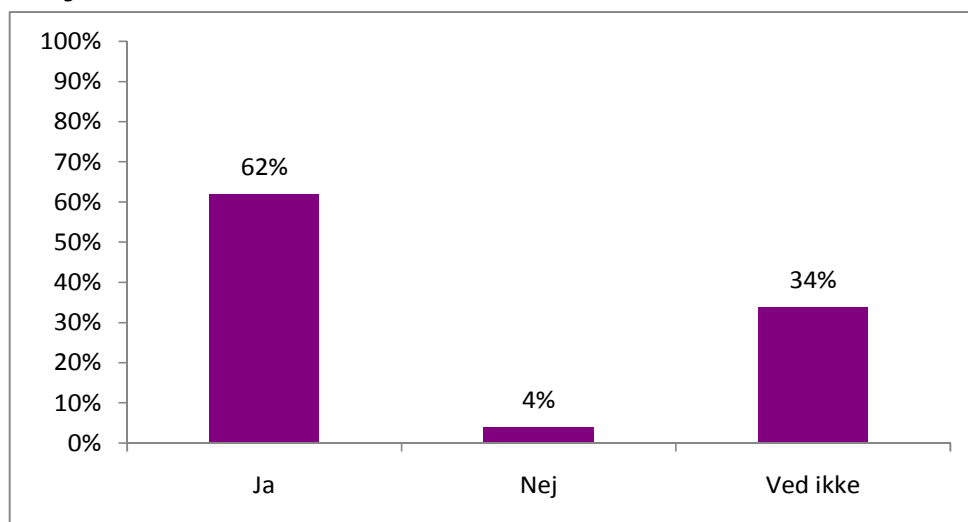
Figur 8. Har din arbejdsplads instrueret dig i, hvad du skal gøre, hvis der bliver udøvet vold, truende adfærd eller trusler i mod dig?

Antal besvarelser: 2.135

6 ud af 10 medlemmer har mulighed for at søge psykologhjælp eller anden behandling gennem deres arbejdsplads, hvis de udsættes for vold eller trusler. 1 ud af 3 ved derimod ikke, om deres arbejdsplads yder hjælp i sådanne situationer.

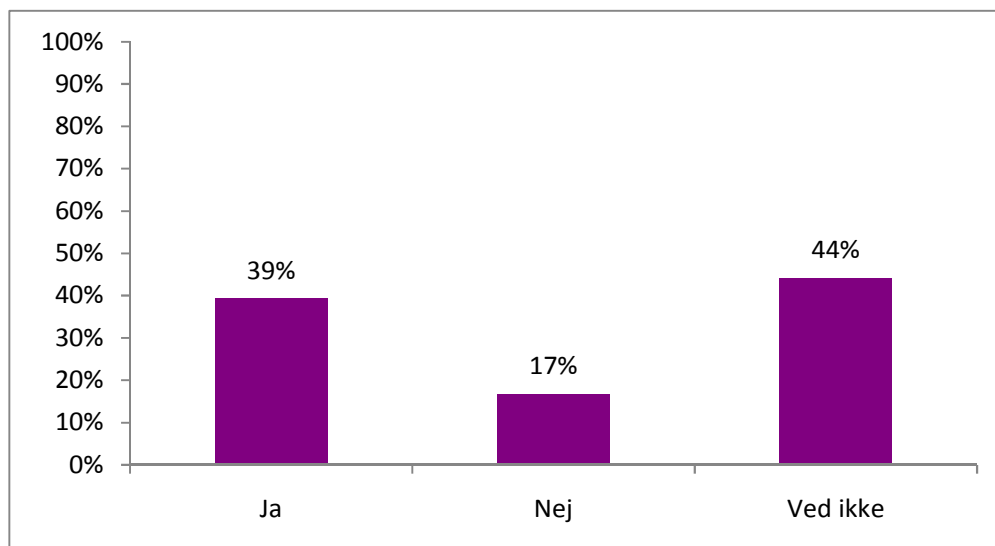
Figur 9. Har du, igennem din arbejdsplads, mulighed for at få psykolog-hjælp eller anden behandling, hvis du udsættes for vold, truende adfærd eller trusler i dit arbejde?

Antal besvarelser: 2.135

4 ud af 10 medlemmer har en voldspolitik på deres arbejdsplads. En tilsvarende andel er ikke bekendt med, om personalepolitikken på deres arbejdsplads indeholder et afsnit om vold.

Figur 10. Indeholder personalepolitikken på dit arbejde et afsnit om vold?

Antal besvarelser: 2.134

Undersøgelsens metode

Undersøgelsen blev sendt ud til 3.054 medlemmer. 79 mailadresser viste sig at være ugyldige. Dermed fik 2.975 medlemmer muligheden for at deltage i undersøgelsen – heraf deltog 2.147, altså 72 procent.

Respondenterne er udvalgt fra FOAs elektroniske medlemspanel. Kun de medlemmer, der har deltaget i mindst en af de seneste tre undersøgelser, er blevet inviteret til at deltage i denne undersøgelse. De 2.147 medlemmer, der deltog i undersøgelsen, er ikke 100 procent repræsentative for FOAs medlemskare.

Enkelte grupper er en smule over- eller underrepræsenteret. Tabel 6 herunder opsummerer forholdet mellem undersøgelsesdeltagernes fordeling på sektorer, køn og tillidshverv, sammenholdt med fordelingen af FOAs medlemmer som helhed.

Tabel 6. Fordelingen på sektor, køn og tillidshverv i FOAs medlemspanel og i FOA som helhed

		FOA	Medlems- panelet	Forskel
Sektor	Kost- og servicesektoren	7,4 %	7,5 %	-0,1 %
	Pædagogisk sektor	29,7 %	19,9 %	9,8 %
	Social- og sundhedssektoren	57,3 %	67,7 %	-10,4 %
	Teknik- og servicesektoren	5,6 %	4,7 %	0,9 %
	uden sektor	0,0 %	0,2 %	-0,2 %
Køn	Kvinde	87,7 %	89,7 %	-2,0 %
	Mand	12,3 %	10,3 %	2,0 %
Tillidshverv	Ikke tillids- eller sikkerhedsrepræsentant.	92,2 %	77,4 %	14,8 %

(Tal for FOAs medlemssammensætning er opgjort pr. d. 31-12-2007)

Tabel 6 viser, at der er en underrepræsentation af medlemmer fra Pædagogisk sektor, mens der er en ret stor overrepræsentation af medlemmer fra Social- og sundhedssektoren. I de øvrige sektorer og i fordelingen af mænd og kvinder er der kun mindre forskelle. I lighed med tidligere undersøgelser er der også denne gang en stor overrepræsentation af medlemmer med tillidshverv. Mens 92,2 procent af FOAs medlemmer hverken er tillids- eller sikkerhedsrepræsentanter, gælder det kun for 77,4 procent af deltagerne i denne undersøgelse.